

Schwyc i Bazylei załatwić mającey, nastąpił. Również pułkownik Abyberg chęłił się daleko sięgającymi projektami i obiecywał sobie posiłki z Uri i Uinterwalden. Widoczny plan Sarneńskiey konferencyi był, z Schwycu rozszerzać powstanie w kantonach Lucerny, Aargau i Bern a z Bazylei rozszerzyć w Solothurnie niemniej w Aargau i Bernie. — Rząd Lucerny obawiał się więc napadu i lękał się o część związkowych pieniędzy wojennych do 2 milionów franków wynoszącą i kasę rządową pół miliona gotowizny zawierającą, rząd ten wezwał natychmiast 3400 ludzi do broni; prócz tego już przedtem 500 ochotników oddało się pod rozporządzenie władzy. Sejm zwołał 30,000 ludzi a kiedy przytem mniemano, że takie wezwanie nie będzie wypełnione, widziano teraz że wszystkich stron radośnie zgromadzających się wojowników pod chorągwie seymu, tak że w przeciągu kilku dni znaczne woysko dobrze uzbrojone stało w polu. W kantonie Lucerny osobliwie, gdzie w skutek odrzucenia ustawy związkowey mniemano o rozdzieleniu między rządem i narodem istniejącem, okazało się przeciwnie. Ożywieni najlepszym duchem stawili się ludzie i tylko niechętnie powracali nadkompletni do domu. Całe kompanije oświadczyły, że wprawdzie odrzuciły nową ustawę związkową, ale nigdy w obronie konferencyi stawiać nie będą. Weszło wyruszyło woysko związkowe naprzód. Abyberg widział swe plany zniweczone i cofnął się tego samego dnia, kiedy miasto Bazylea o 4 godzinie rano zrobiło wycieczkę z 1500 ludźmi i 14 działami przeciw krainie. Ta wycieczka miała się stać dniem wprzód. 2 sierpnia; niepostrzeżenie ognistego znaku, który bazylejscy oficerowie w Reigoldswylskiej dolinie zapalili, spóźniło tę wyprawę. To palące się hasło pierwsi spostrzegli Leistalczy i temu też winni swe ocalenie; albowiem zaraz zbroili się przeciw napadowi, który dnia 3 wykonany, skończył się klęską Bazylejczyków walczących mężnie, lecz przymuszonych uleść zawziętości mieszkańców krainy. — Obudzona z ułudzenia reakcja cofnęła się, Sarneńska konferencya rozwiązała się. — Naprawdę arystokraci przypisywali klęskę pod Pratteln dowodztwu obcych, gdy tymczasem wykazało się, że tylko siedmiu w podrzędnym stopniu walczyło. Niepodpada żadný wąt-

pliwości; że nie kraina lecz miasto zerwało pokóy. Wydarzone w pojedynczych tak do miasta, jak do krainy należących gminach tu i ówdzie utarczki i t. p., były wykroczeniami policyinemi, o które partykularnych, a nie władze obwiniać wypada. Zerwaniem pokoju w Szwajcaryi zowiemy te kroki nieprzyjacielskie, które władze jednego kantonu przeciw drugiemu przedsięwzięły. Władze miasta Bazylei bez upraszania poprzednio opieki u seymu, bez uwiadomienia nawet o tém prezydującego miejsca, napadają nagle kanton bazylejski i wszczynają walkę podpalaniem wioski Pratteln przez swe płatne kompanie. Więc miasto zerwało pokóy, że kraina nie najechała miasta, dowodzi już ta okoliczność, że z wielu zabitych ani jeden na obwodzie miasta Bazylei nie poległ. — W bliskości Pratteln i Liestal wszczęła się walka a na moście skończyła. Nawet za most nie gonili krainczycy uciekającego nieprzyjaciela. Tak szanowali obwód bazylejski. Równocześnie kiedy z miasta najechali liestalskie gminy, kilka gmin do miasta Bazylei należących pod przewodnictwem oficerów i urzędników z miasta, napadli na obwód Liestalski. Ale i tu zwyciężył zapal krainy. Wszyscy wysłańcy miasta musieli się ratować ucieczką; a już 4 sierpnia wszystkie tak nazwane wierne gminy miasta, były wcielenie do krainy. Woysko związkowe obsadziło bez wystrzału kanton Schwyc i Bazyleę. Dla dobra całego związku, niezbędnem było rozwiązanie Sarneńskiej konferencyi, co się też stało; dla kantonu Bazylejskiego zupełny rozdział jest potrzebnym, Schwyc i Bazyleę uznawającym. — Tymczasem znajdują się jeszcze tam zaślepieni, o prędkim wskrzeszeniu konferencyi myślący. Lecz zwodnicze są te nadzieje.

Karlsruhe 17 Sierpnia.

W naszych miastach nadgranicznych znajduje się wielu wychodniów bazylejskich. Cała Bazylea została rozbrojoną, na walach i w mieście stoi woysko związkowe gotowe na wszelkie wypadki. Nasze woysko zachowuje największą ostrożność, wieczorem stoją po drogach pikiety. (G. P. S.)

BELGIA.

Bruxella 18 Sierpnia.

Na wczorayszém posiedzeniu ministerialnem wystąpił Pan Robaulx i rzekł: »W